

Súd: Okresný súd Bardejov
Spisová značka: 7Csp/2/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6122448591
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 08. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Lajoš
ECLI: ECLI:SK:OSBJ:2023:6122448591.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bardejov sudcom JUDr. Romanom Lajošom, v spore žalobcu: 365.bank, a.s., Dvořákovo nábrežie 4, 811 02 Bratislava Staré Mesto, IČO: 31 340 890, právne zastúpený: Advokátska kancelária RELEVANS s. r. o., Dvořákovo nábrežie 8A, 811 02 Bratislava – Staré Mesto, IČO: 47 232 471, proti žalovanému: A. B., nar. XX.X.XXXX, C. XX, XXX XX D., právne zastúpený: RIEDL advokátska kancelária, s.r.o., Slovenská 46, 080 01 Prešov, IČO: 54 359 490, o zaplatenie 5 845,96 Eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 1473,99 Eur s úrokom z omeškania 95,56 Eur a úrokom z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 1473,99 Eur od 11.8.2023 do zaplatenia, to všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu zamietá.

III. Žalovanému voči žalobcovi priznáva nárok na náhradu trov konania v rozsahu 50 %, o výške ktorého rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou doručenou pôvodne Okresnému súdu Banská Bystrica dňa 19.10.2022 domáhal od žalovaného zaplatenia sumy 5845,96 Eur, úroku v sume 2337,40 Eur, úroku z omeškania v sume 3,66 Eur, úroku z omeškania 133,38 % ročne zo sumy 5774,54 Eur od 24.5.2020 do zaplatenia, nákladov spojených s uplatnením pohľadávky v sume 254,98 Eur ako aj náhrady trov konania.

2. Žalobu odôvodnil tým, že v právnom postavení veriteľa poskytol žalovanému v na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXX úver vo výške 5900,- Eur, ktorý sa žalovaný zavial vrátiť vrátane úrokov, poplatkov a iných peňažných plnení podľa zmluvných dokumentov. Ďalej uviedol, že v dôsledku omeškania žalovaného s plnením úveru, žalobca upozornil žalovaného na možné vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru a keďže žalovaný na doručené upozornenie nereagoval, žalobca v zmysle § 565 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“) v spojení s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka vyhlásil dňa 7.12.2021 úver za predčasne splatný. Po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru žalovaný 21.1.2022 uhradil sumu 95,44 Eur a 23.5.2022 sumu 30,- Eur. Žalovaná suma podľa neho pozostáva z istiny vo výške 5774,56 Eur, vyčísleného zmluvného úroku vo výške 2337,40 Eur, vyčísleného zákonného úroku z omeškania (od dátumu poskytnutia úveru do dátumu vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru) vo výške 3,66 Eur, vyčísleného zákonného úroku z omeškania (odo dňa nasledujúceho po vyhlásení predčasnej splatnosti do dátumu poslednej úhrady) vo výške 133,38 Eur, zákonného úroku z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 5774,56 Eur od 24.5.2022 do zaplatenia a poplatkov vo výške 71,40 Eur. Ako náklady

spojené s uplatnením pohľadávky žalobca žiadal priznať za predžalobnú výzvu odmenu a režijný paušál s DPH v sume 254,98 Eur.

3. Okresný súd Banská Bystrica v upomínacom konaní vydal platobný rozkaz sp. zn. 5Up/1446/2022 z 27.10.2022, ktorý bol žalovanému doručený 31.10.2022. Voči vydanému platobnému rozkazu podal žalovaný včas odpor, z dôvodu podania ktorého sa v zmysle § 11 ods. 1 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov považuje pôvodne vydaný platobný rozkaz za zrušený. V odpore žalovaný dôvodil, že zo žaloby nemožno zistiť, ako žalobca dospel k výške uplatneného nároku, s tým, že žalobca neprípustne odkázal na prílohu, vychádzajúc z ktorej označil ako nepravdivé tvrdenie žalobcu, že platby realizované po zosplatnení boli započítavané len na úhradu istiny. Žiadal tiež preukázať splnenie povinnosti žalobcu podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“).

4. Podaním doručeným súdu 17.1.2023 žalobca navrhol pokračovanie v konaní na miestne príslušnom súde. Poukázal v ňom na obsah zmluvy, podľa ktorej bol žalovaný povinný hradiť úver v pravidelných mesačných splátkach á 92,89 Eur vrátane mesačných nákladov spojených s poistením úveru, pričom výška poslednej splátky bola v zmluve dohodnutá v sume 92,53 Eur. Uvádzal, že žalovaný bol povinný uhrádzať mesačné splátky vždy k 10. dňu v mesiaci, počnúc dňom 10.11.2020, pričom citoval znenie bodu 2.3 zmluvy o spotrebiteľskom úvere a poukázal na záväzky, ktoré mali byť splatené spotrebiteľským úverom poskytnutým podľa zmluvy. Vo vzťahu k námietke nedodržania povinnosti poskytovateľa spotrebiteľského úveru ustanovenej v § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľskom úvere uvádzal, že príjem žalovaného si overoval z nezávislého zdroja (prostredníctvom Sociálnej poisťovne), a existujúce finančné záväzky si overoval prostredníctvom Spoločného registra bankových informácií (SRBI). Poukázal tiež na skutočnosť, že poskytnutým úverom boli splatené 3 úvery, celkové mesačné náklady na splácanie ktorých činili 111,- Eur, z čoho podľa neho vyplýva výhodnosť poskytnutého úveru určeného na refinancovanie skorších úverov žalovaného. Uvádzal, že pri posudzovaní schopnosti žalovaného splatiť poskytnutý úver žalobca vychádzal z celkovej výšky nákladov 301,70 Eur a limitu ukazovateľa schopnosti žalovaného splácať úver 0,71, ktorý zodpovedá požiadavke vyplývajúcej z § 2 ods. 2 opatrenia NBS č. 10/2017 zo 14.11.2017 v znení neskorších opatrení.

5. Po postúpení veci Okresnému súdu Bardejov na prejednanie, žalobca na výzvu súdu doplnil, že na splatenie úveru zaplatil žalovaný do 23.5.2022 celkovo sumu 175,- Eur, z toho sumu 125,44 Eur žalobca započítal na istinu a sumu 49,56 Eur na poplatky. Poukázal na to, že príloha žaloby označená ako „Aktuálny stav úveru“ predstavuje platobnú históriu žalovaného, ktorá je výpisom z bankového informačného systému odsúhlaseného Národnou bankou Slovenska. Z neho vyplýva, že žalovaný z poskytnutého úveru 5900,- Eur aj reálne sumu 5900,-Eur vyčerpal.

6. Súd vo veci vykonal pojednávanie 24.7.2023 a 21.8.2023, na ktorých sa oboznámil so zmluvou o spotrebiteľskom úvere E. A. č. XXXXXXXXXXXX z 26.10.2020, výpisom z bankového systému žalobcu zo 4.10.2022, amortizačnou tabuľkou úveru, upozornením na splatenie dlžnej čiastky úveru z 10.11.2021, výzvou na úhradu dlžnej sumy zo 7.12.2021, výsledkami dopytov na príjem žalovaného z 23.10.2020 a z registra úverov z 23.10.2020, všeobecnými obchodnými podmienkami žalobcu účinnými od 1.10.2019, sadzovníkom poplatkov, žiadosťou o spotrebiteľský úver z 23.10.2020 a ostatným obsahom spisu, pričom vo veci zistil nasledovný skutkový stav.

7. Zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere E. A. č. XXXXXXXXXXXX z 26.10.2020 súd zistil, že žalobca žalovanému poskytol spotrebiteľský úver vo výške 5900,- Eur. V zmluve bolo dohodnuté, že úver bude poskytnutý ako účelový úver, určený na refinancovanie, fixná úroková sadzba bola dohodnutá vo výške 8,9 % ročne. Zo zmluvy vyplýva, že žalovaný sa úver zaviazal splatiť v 96-ich mesačných splátkach vo výške 91,89 Eur spolu s nákladmi za poistenie a vo výške 85,81 Eur bez tohto poistenia. Výška poslednej mesačnej splátky bola v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvedená v sume 92,53 Eur. Splatnosť prvej splátky bola určená na deň 10.11.2020, splatnosť každej ďalšej splátky na 10. deň v mesiaci a dátum konečnej splatnosti úveru bol určený na deň 10.10.2028. RPMN úveru bola v zmluve uvedená vo výške 11,80%, priemerná RPMN vo výške 9,43%, odplata za poskytnutie úveru vo výške 10,34% a najvyššia prípustná hodnota odplaty vo výške 18,86%. Ďalej celková čiastka úveru, ktorú má klient zaplatiť bola v zmluve uvedená vo výške 8917,08 Eur, pričom predmetom zmluvy bolo aj poistenie

schopnosti splácať úver. Súčasne bolo dohodnuté, že zmluva je uzatvorená da dobu určitú, do splatenia všetkých záväzkov Dlžníka/Spoludlžníka voči Banke vyplývajúcich zo ZoÚ. V prípade splácania úveru v zmysle ZoÚ zanikne ZoÚ v deň uvedený ako termín konečnej splatnosti úveru. V bode 2.3 zmluvy o spotrebiteľskom úvere bolo ďalej dohodnuté, že poskytnutým spotrebiteľským úverom bude splatený spotrebný úver poskytnutý spoločnosťou Consumer Finance Holding – Quatro, Triangel – nebanková spoločnosť vo výške 718,- Eur, Lepšia splátka od Poštovej banky v sume 4665,69 Eur a spotrebný úver Consumer Finance Holding – Quatro, Triangel – nebanková spoločnosť vo výške 342,- Eur. Obsahom zmluvy je pod bodom 2.4. aj určenie splatnosti jednotlivých splátok úveru s ich rozpisom na istinu, úroky a poplatky.

8. V zmysle bodu 4.6 zmluvy o spotrebiteľskom úvere poskytnutím prostriedkov zo ZoÚ vzniká Dlžníkovi a Spoludlžníkovi záväzok poskytnuté peňažné prostriedky Banke vrátiť a zaplatiť zmluvné úroky a prípadné poplatky, úroky z omeškania, náklady spojené s poistením (ak bolo uzavreté) a plniť ostatné povinnosti v zmysle ZoÚ. Dlžník a Spoludlžník podpisujúci túto ZoÚ sú zaviazaní na splatenie pohľadávky Banky zo ZoÚ spoločne a nerozdielne. Dlžník/Spoludlžník sa zaväzuje platiť úroky vo výške špecifikovanej v bode 2.2. ZoÚ z nesplatenej istiny odo dňa poskytnutia úveru až do úplného splatenia istiny.

9. V zmysle bodu 4.8 zmluvy o spotrebiteľskom úvere v prípade riadneho nesplácania Úveru je Banka oprávnená: (i) vyhlásiť Úver za predčasne splatný. V prípade omeškania Dlžníka / Spoludlžníka s platením splátok je Banka oprávnená vyhlásiť Úver za predčasne splatný , ak je Dlžník / Spoludlžník v omeškaní viac ako tri mesiace so zaplatením splátky a Banka upozornila Dlžníka/ Spoludlžníka na uplatnenie tohto práva v lehote nie kratšej ako 15 dní, (ii) úročiť Úver úrokom uvedeným v bode 2.2 ZoÚ, (iii) úročiť sumu, z ktorej úhradou je Dlžník/ Spoludlžník v omeškaní popri úroku aj zákonným úrokom z omeškania počnúc prvým dňom omeškania až do jej zaplatenia, (iv) uplatniť si úhradu skutočných nákladov spojených s v vymáhaním Úveru, (v) realizovať , resp. uplatniť príslušný druh zabezpečenia Úveru (napr. dohoda o zrážkach zo mzdy), ak bol Úver zabezpečený, (vi) je oprávnená uplatniť si pohľadávku zo ZoÚ žalobou. Oprávnenia uvedené v tomto bode ZoÚ je Banka oprávnená si uplatniť jednotlivo aj kumulatívne.

10. V zmysle bodu 6.3 zmluvy o spotrebiteľskom úvere právne vzťahy neupravené ZoÚ sa riadia OP, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť ZoÚ a právnym poriadkom Slovenskej republiky Dlžník/Spoludlžník sa prd uzatvorením ZoÚ oboznámil s podmienkami Úveru vo Formulári pre štandardné informácie o spotrebiteľskom úvere a OP a súhlasí s nimi, čo potvrdzuje svojím podpisom.

11. Podľa časti IV. bodu 4.3.4 Všeobecných obchodných podmienok účinných od 28.1.2019 predložených v konaní žalobcom (ďalej len „OP“), ak je korešpondencia zasielaná poštou, považuje sa za doručeníu 5. deň po jej odoslaní v rámci Slovenskej republiky a 0. deň v prípade zasielania korešpondencie do zahraničia, ak nie je preukázaný iný dátum doručenia. Ak sa korešpondencia vráti späť do Banky z dôvodu jej neprevzatia, za deň doručenia sa považuje deň jej vrátenia do Banky. Ak dôjde k odmietnutiu prevzatia korešpondencie, za deň doručenia sa považuje deň odmietnutia jej prevzatia.

12. Upozornením – výzvou na splatenie dlžnej časti úveru z 10.11.2021 mal žalobca v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka upozorniť žalovaného na povinnosť zaplatenia omeškaných splátok v sume 366,36 Eur, poplatkov v sume 27,- Eur a poistného v sume 35,40 Eur. Z pripojeného podacieho hárku č. F. (č.l. 13) vyplýva jeho zaslanie žalovanému doporučené zásielkou z 11.11.2021. Z výpisu služby sledovaných zásielok z 15.11.2021 súd považoval za preukázané, že táto zásielka bola žalovanému doručená dňa 15.11.2021 (č.l. 15).

13. Výzvou na úhradu dlžnej sumy zo 7.12.2021 žalobca úver uvedeného dňa predčasne zosplatnil a žalovaného vyzval na zaplatenie sumy 6560,59 Eur. Doručovanie výzvy po zosplatnení úveru žalobca v konaní preukázal doručenkou ku dňu 10.12.2021 (č.l. 11).

14. Z listiny - Aktuálny stav úveru ku dňu 30.9.2022 vyplýva, že žalovaný uhradil na splatenie úveru od 10.11.2020 do 23.5.2022 celkovo sumu 175,- Eur. Ďalej z nej vyplývajú 2 čerpania úveru, uskutočnené 26.10.2020 na účet XXXXXXXXXXX/XXXX v sume 4665,69 Eur a v sume 1234,31 Eur.

15. Z predžalobnej výzvy z 30.9.2022 súd zistil, že ňou žalobca zastúpený svojím právnym zástupcom oznamoval žalovanému podania návrhu na vydanie platobného rozkazu s poukazom na dlh voči žalobcovi zo zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX. Žalobca vo výzve upozornil žalovaného na výšku celého dlhu (7113,69 Eur), ako aj na dôsledky jeho vymáhania súdnou cestou a riziko jeho navýšenia o náklady súdneho konania a právneho zastúpenia a súčasne ho vyzval na jeho úhradu do 7.1.2022.

16. Z výsledku dopytu Sociálnej poisťovni na príjem žalovaného k 23.10.2020 bolo zistené, že žalovaný bol k uvedenému dňu zamestnaný aspoň 99 dní a súčasne, že priemerný vymeriavací základ žalovaného za posledných 12 mesiacov bol aspoň 432,- Eur.

17. Z výpisu z úverového registra SRBI z 23.10.2020, ktoré si žalobca zabezpečil k osobe žalovaného bolo zistené, že žalovaný mala v čase poskytnutia úveru evidované 3 splátkové úver so zostatkom vo výške 4671,- Eur k obdobiu 09/2020, vo výške 342,- Eur k obdobiu 11/2015 09/2020 a vo výške 718,- Eur k obdobiu 09/2020.

18. Na základe vyššie opísaného súd uplatnený nárok posudzoval podľa nasledovných ustanovení platných právnych predpisov.

19. Podľa § 261 ods. 6 písm. d) zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy (ďalej len „Obchodný zákonník“), touto časťou zákona sa spravujú bez ohľadu na povahu účastníkov záväzkové vzťahy zo zmluvy o predaji podniku alebo jeho častí (§ 476), zmluvy o úvere (§ 497), zmluvy o kontrolnej činnosti (§ 591), zasielateľskej zmluvy (§ 601), zmluvy o prevádzke dopravného prostriedku (§ 638), zmluvy o tichom spoločenstve (§ 673), zmluvy o otvorení akreditívu (§682), zmluvy o inkase (§ 692), zmluvy o bankovom uložení vecí (§ 700), zmluvy o bežnom účte (§ 708) a zmluvy o vkladovom účte (§ 716).

20. Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

21. Podľa § 34 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“), právny úkon je prejav vôle smerujúci najmä k vzniku, zmene alebo zániku tých práv alebo povinností, ktoré právne predpisy s takýmto prejavom spájajú.

22. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa priechi dobrým mravom.

23. Podľa § 52 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

24. Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

25. Podľa § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

26. Podľa § 565 Občianskeho zákonníka ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

27. Podľa § 1 ods. 2 prvá veta zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch v znení účinnom ku dňu uzavretiu zmluvy (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“), spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona možno poskytnúť len bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov na platobný účet spotrebiteľa alebo na účet stavebného sporiteľa, poštovým poukazom, ktorého adresátom je spotrebiteľ alebo platobným prostriedkom vydaným na meno spotrebiteľa; tým nie je dotknuté bezhotovostné poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru podľa § 15 alebo poskytnutie spotrebiteľského úveru bezhotovostne na splatenie iného úveru alebo úverov úhradou veriteľovi oprávnenému poskytovať úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu. Spotrebiteľským úverom sú aj mladomanželský úver podľa osobitného predpisu, niektoré stavebné úvery a iné úvery podľa osobitného predpisu a nezabezpečené úvery poskytované spotrebiteľom na účely rekonštrukcie nehnuteľnosti určenej na bývanie, pričom ustanovenia osobitných predpisov týkajúce sa poskytovania týchto úverov tým nie sú dotknuté; obmedzenie hornej hranice výšky úveru podľa odseku 3 písm. f) sa na tieto úvery nevzťahuje.

28. Podľa § 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, na účely tohto zákona sa rozumie

- a) spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania,
- b) veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti,
- d) zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

29. Podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

30. Podľa § 7 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver; tým nie je dotknuté právo veriteľa využívať informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok ustanovených osobitným zákonom.

31. Podľa § 7 ods. 16 zákona o spotrebiteľských úveroch veriteľ je povinný postupovať pri poskytovaní spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere obozretne a ponúkať a poskytovať spotrebiteľské úvery

- a) spôsobom, ktorý nepoškodzuje spotrebiteľov, a
- b) s odbornou starostlivosťou; vynaloženie odbornej starostlivosti je veriteľ povinný hodnoverne preukázať.

32. Podľa § 7 ods. 17 zákona o spotrebiteľských úveroch vynaložením odbornej starostlivosti sa rozumie najmä to, že veriteľ

- a) poskytne spotrebiteľovi informácie pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 4 a 5,
- b) posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver s ohľadom na získané informácie o spotrebiteľovi; ak je veriteľom veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky, posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver najmä s ohľadom na údaje získané z jedného alebo viacerých registrov, do ktorých poskytujú údaje veriteľa, ktorých počet sa rovná aspoň dvojtretinovej väčšine veriteľov, ktorými sú veriteľa podľa § 20 ods. 1 písm. a), ktorí sú zverejnení v zozname veriteľov podľa § 8a, banky, zahraničné banky a pobočky zahraničných bánk, v čase posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

33. Podľa § 7 ods. 20 zákona o spotrebiteľských úveroch, na výpočet ukazovateľa schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver sa použijú tieto položky:

- a) čistý príjem spotrebiteľa,
- b) náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť,
- c) výška splátky spotrebiteľského úveru a
- d) peňažné záväzky znižujúce príjem spotrebiteľa.

34. Podľa § 7 ods. 21 zákona o spotrebiteľských úveroch, veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky sú povinní limit pre ukazovateľ schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver určiť tak, aby súčet hodnôt položiek na výpočet limitu pre ukazovateľ schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver podľa odseku 20 písm. b) až d) neprevyšoval hodnotu položky podľa odseku 20 písm. a).

35. Podľa § 9 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi. Zmluva o spotrebiteľskom úvere musí byť v záhlaví zreteľne označená názvom zmluvy, ktorý obsahuje slová „spotrebiteľský úver“ v príslušnom gramatickom tvare.

36. Podľa § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods. 19 až 42.

37. Podľa § 15 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, zmluva o viazanom spotrebiteľskom úvere je zmluva o spotrebiteľskom úvere, v ktorej sa dojednáva spotrebiteľský úver výhradne na financovanie zmluvy o kúpe konkrétneho tovaru alebo poskytnutí konkrétnej služby, pričom tieto dve zmluvy tvoria obchodný celok.

38. Podľa § 517 ods. 1 vety prvej Občianskeho zákonníka dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní.

39. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

40. Podľa § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. účinného po 31.1.2013, ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

41. V danom prípade súd považoval za nesporné, že medzi žalobcom a žalovaným bola uzavretá zmluva o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej boli žalovanému poskytnuté finančné prostriedky vo výške 5900,- Eur v zmysle dohodnutých zmluvných podmienok, ktoré sa žalovaný zaviazal vrátiť v 96-tich mesačných splátkach po 92,89 Eur, resp. poslednej splátke v sume 92,53 Eur. Niet pochýb o tom, že v danom prípade išlo o zmluvu spotrebiteľskú a to vzhľadom na povahu účastníkov zmluvy ako aj na spôsob jej uzavretia, keď žalobca ako podnikateľský subjekt na formulári a za pevne stanovených obchodných podmienok určil obsah zmluvy, pričom druhá zmluvná strana - dlžník - zákazník (žalovaný) nemala možnosť obsah zmluvy ovplyvniť. Preto bolo potrebné na právny vzťah žalobcu a žalovaného potrebné aplikovať všeobecné ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách uvedené v Občianskom zákonníku v §§ 52 až 54 ako aj ustanovenia zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy (ďalej len „zákon

o spotrebiteľských úveroch“). Spotrebiteľské právo má povahu špeciálnej právnej úpravy, a to hlavne zákon o spotrebiteľských úveroch, zákon o ochrane spotrebiteľa a v neupravených otázkach Občiansky zákonník, pričom v spotrebiteľských vzťahoch sa v pochybnostiach vždy použije právna úprava, ktorá je pre spotrebiteľa priaznivejšia (§ 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka). V Obchodnom zákonníku je síce zmluva o úvere upravená ako absolútny obchod bez ohľadu na povahu účastníkov, avšak keď ide o úver poskytovaný spotrebiteľovi na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania, na tento úver je potrebné prednostne aplikovať občianskoprávne predpisy, keďže spotrebiteľské právo je aj vo vzťahu k Obchodnému zákonníku špeciálnym právom a má teda prednosť.

42. Na základe vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že v súvislosti s v konaní oboznámenou zmluvou o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX z 26.10.2020 žalobca v konaní napriek predchádzajúcej výzve súdu nepreukázal, že by v procese uzatvárania zmluvy posudzoval schopnosť žalovaného splátiť predmetný úver s odbornou starostlivosťou vyžadovanou § 7 zákona o spotrebiteľských úveroch. K okolnostiam posudzovaného prípadu v prvom rade súd konštatuje, že medzi stranami bolo od počiatku sporné, či žalobca ako veriteľ dodržal svoju povinnosť vyplývajúcu z § 7 ods. 1 a nasl. zákona o spotrebiteľských úveroch, keďže z obsahu odporu proti platobnému rozkazu vyplýva takáto námietka žalovaného. Súd žalobcu výzvou z 29.3.2023 osobitne vyzval na preukázanie postupu žalobcu s odbornou starostlivosťou pri posudzovaní schopnosti žalovaného splácať poskytovaný úver, pričom žalobca sa do vydania tohto rozsudku k tejto námietke vyjadril v podaní doručenom 17.1.2023 a v podaní zo 6.4.2023. V konaní bolo preukázané, že žalobca pred poskytnutím každého z úverov overil dopytom v Sociálnej poisťovni aktuálny príjem žalovaného a zaobstaral si aj reporty (údaje) o finančných nákladoch žalovaného z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver a v tomto smere nebolo dokazovaním zistené ani zavinenie žalobcu pokiaľ ide o v skutočnosti nesprávny údaj o počte výživou na žalovaného odkázaných osôb, keďže žalovaný v konaní nepreukázal, že by žalobcovi uviedol pravdivé údaje. V súvislosti s poskytnutím predmetného úveru však podľa názoru súdu žalobca porušil obsah a zmysel noriem ustanovených v § 7 ods. 16, 17, 20 a 21 zákona o spotrebiteľských úveroch v znení neskorších predpisov, ktoré bol povinný dodržať, keďže síce išlo o úver určený na refinancovanie, no poskytnutá suma úveru (5900,- Eur) presahovala súčet dlžných súm z ním refinancovaných úverov (718 + 4665,69 + 342 = 5725,69 Eur).

43. Z obsahu medzi stranami uzavretej úverovej zmluvy vyplýva, že žalovaný nepredložil žiadne relevantné doklady (dôkazy) svedčiacie o výške jeho príjmu (napr. výplatné pásky, výpis z účtu a pod.), rovnako ako ani o skutočných výdavkoch (napr. dôkazy o mesačných nákladoch na bývanie), hoci pri uzavretí zmluvy žalobcu informoval, že býva vo vlastnom dome/byte. Nemožno teda hovoriť o tom, že by žalobca mal zistené konkrétne údaje o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa. V tomto smere považuje súd postup žalobcu, ktorý pri ustálení výšky nákladov potrebných na zabezpečenie základných životných potrieb žalovaného zohľadňoval len sumu životného minima na jednu plnoletú fyzickú osobu ustanovenú zákonom č. 601/2003 Z.z o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov za neakceptovateľný. Ustanovenie § 1 označeného zákona totiž jasne definuje, že životné minimum predstavuje spoločensky uznanú minimálnu hranicu príjmov fyzickej osoby, pod ktorou nastáva stav jej hmotnej núdze. Pokiaľ je príjem spotrebiteľa nižší, než súčet súm určených pre životné minimum spoločne posudzovaných osôb, potom sa vznikom ďalšieho úverového zaťaženia spotrebiteľa len prehĺbuje stav jeho hmotnej núdze a poskytnutie úveru za týchto podmienok je v rozpore s ratio legis povinnosti veriteľov postupovať pri poskytovaní spotrebiteľských úverov s odbornou starostlivosťou. Súčet zákonom určenej sumy životného minima pre 1 plnoletú fyzickú osobu – žalovaného (214,83 Eur), sumy životného minima pre ďalšiu spoločne posudzovanú fyzickú osobu – manželku, ktorej príjem žalobca nezisťoval (149,87 Eur) a finančných nákladov na žalobcom poskytnutý úver (92,89 Eur) v danom prípade presahuje deklarovaný čistý príjem žalovaného (360,- Eur), resp. príjem z vymeriavacieho základu žalovaného (432,- Eur) očistený o sumy zodpovedajúcu 13,4% z neho, ktorá predstavuje zákonom ustanovenú výšku odvodov na sociálne a zdravotné poistenie. Uvedené preukazuje rozpor postupu žalobcu pri posudzovaní spôsobilosti žalovaného splácať žiadaný spotrebiteľský úver s § 7 ods. 20 a 21 zákona o spotrebiteľských úveroch. Podľa názoru súdu tak žalobca rezignoval na preukázanie existencie podmienok vyplývajúcich z § 7 ods. 20 a 21 zákona o spotrebiteľských úveroch, a ním tvrdený disponibilný príjem žalovaného v čase poskytnutia úveru možno hodnotiť len ako nepreukázanú fikciu. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch ust. § 11 ods. 2 označeného zákona pritom považuje nielen posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave

spotrebiteľa, ale aj postup veriteľa v rozpore s § 7 ods. 20 a 21 zákona o spotrebiteľských úveroch, ktorý ukladá veriteľovi zohľadňovať skutočné náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť.

44. Cieľom § 7 ods. 1 v spojitosti s § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch je dosiahnuť, aby dodávateľ vzal na zreteľ existujúcu situáciu klienta, najmä jeho príjmy a výdavky, tak i skutočnosti, ktoré možno na základe informácií dostupných pred uzavretím zmluvy s vysokou mierou pravdepodobnosti očakávať. Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je pritom kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi po vynaložení bežných výdavkov zostane mesačne taká čiastka, aká bude potrebná pre splácanie úveru. Pri posudzovaní budúcej schopnosti spotrebiteľa splácať úver sa vychádza z existujúceho stavu a prezumpcie jeho zachovania do budúcnosti. Nejde pritom o získanie stopercentnej istoty, že úver bude v budúcnosti splatený, pretože nie je možné s istotou vylúčiť, že spotrebiteľ dostane výpoveď z pracovného pomeru, dlhodobu chorobu a pod. Z uvedeného je zrejmé, že cieľom zákonodarcu bolo efektívne zamedziť predlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne splácať. Z textu zákona o spotrebiteľských úveroch vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu uzavrie alebo nie, si má veriteľ zabezpečiť sám a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver. Pri získavaní relevantných informácií za účelom posúdenia úverovej schopnosti spotrebiteľa tak veriteľ vychádza ako z informácií dodaných spotrebiteľom (a samozrejme ním aj preukázaných), tak aj z informácií, ktoré získava z iných dostupných zdrojov. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré informácie je nevyhnutné ďalej overovať. Za dostatočné sa považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje. Táto povinnosť však nezabavuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak treba chápať ako situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom/domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný/domáci rozpočet a to ako stranu príjmov, tak stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver (t.j. konkrétne príjmy zo zamestnaneckej alebo inej činnosti, konkrétne náklady na bývanie, dopravu, domácnosť alebo nezaopatrené deti). Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje.

45. Na podporu svojich záverov o nesplnení povinnosti žalobcu vyplývajúcej mu z § 7 zákona o spotrebiteľských úveroch súd poukazuje aj na čl. 8 ods. 1 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení Smernice Rady 87/102/EHS, podľa ktorého majú členské štáty zabezpečiť, že veriteľ pred uzavretím zmluvy o úvere posúdi úverovú bonitu spotrebiteľa na základe dostatočných informácií získaných, ak je to vhodné, od spotrebiteľa a v prípade potreby na základe nahliadnutia do príslušnej databázy. Členské štáty, ktorých právne predpisy ukladajú veriteľovi povinnosť posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa na základe nahliadnutia do príslušnej databázy, si môžu túto povinnosť zachovať. V zmysle bodu 26. preambuly smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS by mali členské štáty prijať vhodné opatrenia na podporu zodpovedných postupov počas všetkých fáz úverového vzťahu, berúc do úvahy osobitný charakter svojho trhu s úvermi. Tieto opatrenia môžu napríklad zahŕňať poskytovanie informácií a vzdelávanie spotrebiteľov vrátane upozornení o rizikách spojených s neplnením zmluvných ustanovení týkajúcich sa splátok a s nadmernou zadlženosťou. Najmä na rozvíjajúcom sa trhu s úvermi je dôležité, aby veritelia neposkytovali úvery nezodpovedne alebo bez predchádzajúceho posúdenia úverovej bonity a aby členské štáty vykonávali potrebný dohľad na vyvarovanie sa takémuto správaniu a aby stanovili potrebné opatrenia na sankcionovanie veriteľov v takýchto prípadoch. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia o kreditnom riziku uvedené v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2006/48/ES zo 14. júna 2006 o začatí a vykonávaní činností úverových inštitúcií (1), veritelia by mali byť zodpovední za individuálne kontroly úverovej bonity spotrebiteľa. Na tento účel by mali mať možnosť využiť informácie, ktoré im poskytol spotrebiteľ nielen počas prípravy príslušnej zmluvy o úvere, ale aj počas dlhodobého obchodného vzťahu. Orgány členských štátov by tiež mohli veriteľom poskytnúť vhodné pokyny a usmernenia. Aj spotrebiteľia by mali konať obozretne a dodržiavať svoje zmluvné povinnosti.

46. V tejto súvislosti Súdny dvor v rozsudku z 27. marca 2014, LCL Le Crédit Lyonnais (C-565/12, EU:C:2014:190), posudzoval dodržanie takýchto hraníc vymedzených pre režim sankcií, ktorý bol stanovený zo strany členského štátu, v danom prípade v súvislosti so sankciou spočívajúcou v zániku v zásade celého nároku veriteľa na úroky v prípade porušenia povinnosti upravenej v článku 8 smernice 2008/48, preveriť pred uzavretím zmluvy úverovú bonitu spotrebiteľa. Vzhľadom na dôležitosť cieľa ochrany spotrebiteľov, ktorý je nerozlučne spojený s povinnosťou veriteľa preveriť úverovú bonitu dlžníka, Súdny dvor rozhodol, že ak by sa sankcia zániku nároku na úroky oslabila alebo úplne znefunkčnila, nevyhnutne by z toho vyplývalo, že nemá skutočne odrádzajúcu povahu (pozri v tomto zmysle rozsudok z 27. marca 2014, LCL Le Crédit Lyonnais, C-565/12, EU:C:2014:190, body 52 a 53) (bod 64., 65. Rozsudku SD vo veci C-42/15 Home Credit Slovakia, a.s. proti G. H.). Súdny dvor EÚ vo veci sp. zn. C - 449/13 rozhodol, že ustanovenia smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že: jednak bránia vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej dôkazné bremeno nesplnenia povinností upravených v článkoch 5 a 8 smernice 2008/48 zaťažuje spotrebiteľa, a jednak bránia skutočnosti, aby sa súd z dôvodu štandardného ustanovenia musel domnievať, že spotrebiteľ uznal úplné a správne vykonanie veriteľom jeho predzmluvných povinností, pričom toto ustanovenie má za následok aj prenesenie dôkazného bremena o vykonaní uvedených povinností, ktoré môže narušiť účinnosť práv priznaných smernicou 2008/48. Článok 8 ods. 1 smernice 2008/48 sa má vykladať v tom zmysle, že jednak nebráni, aby bolo ohodnotenie úverovej bonity spotrebiteľa uskutočnené len na základe ním predložených informácií za predpokladu, že sú tieto informácie dostatočné a že k obyčajným vyhláseniam spotrebiteľa sú pripojené dôkazy, a jednak neukladá veriteľovi povinnosť systematicky overovať pravosť informácií poskytnutých spotrebiteľom.

47. Súd ďalej pripomína, že výkon práva musí byť v súlade so zásadou dobrých mravov uplatňovanou v spoločnosti. Platí totiž ustanovenie § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Ustanovenie § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka patrí k právnym normám s relatívne neurčitou hypotézou, t.j. k právnym normám ktorých hypotéza nie je stanovená priamo právnym predpisom a ktoré tak prenechávajú súdu, aby podľa svojho uváženia v každom jednotlivom prípade sám vymedzil hypotézu právnej normy zo širokého, dopredu vymedzeného okruhu okolností. Pri posudzovaní, či konanie účastníka občianskoprávného vzťahu je v súlade či v rozpore s dobrými mravmi, zákon výslovne neurčuje, z akých hľadísk má súd vychádzať. Rozhodnutie o tom, či sú splnené podmienky pre použitie ustanovenia § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, je vždy potrebné urobiť po starostlivej úvahe, v rámci ktorej musia byť zvážené všetky rozhodujúce skutočnosti. Zákaz konať v rozpore s dobrými mravmi vyplýva tiež z ustanovenia § 4 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom v čase uzatvorenia úverovej zmluvy. Podľa tohto ustanovenia predávajúci nesmie konať v rozpore s dobrými mravmi. Konaním v rozpore s dobrými mravmi sa na účely tohto zákona rozumie najmä konanie, ktoré je v rozpore so vžitými tradíciami a ktoré vykazuje zjavné znaky diskriminácie alebo vybočenia z pravidiel morálky uznávanej pri predaji výrobku a poskytovaní služby, alebo môže privodiť ujmu spotrebiteľovi pri nedodržaní dobromyseľnosti, čestnosti, zvyklosti a praxe, využíva najmä omyl, lešť, vyhrážku, výraznú nerovnosť zmluvných strán a porušovanie zmluvnej slobody. Ani toto ustanovenie vyčerpávajúcim spôsobom neuvádza všetky možné prípady konania odporujúceho dobrým mravom, čo je zrejme zo slovného spojenia „najmä“. Pri poskytovaní úverov ako finančných produktov je potrebné vždy postupovať s odbornou starostlivosťou, čo priamo vyplýva z ustanovenia § 2 písm. u/ zákona č. 250/2007 Z.z. v. Podľa tohto ustanovenia sa odbornou starostlivosťou rozumie úroveň osobitnej schopnosti a starostlivosti, ktorú možno rozumne očakávať od predávajúceho pri konaní vo vzťahu k spotrebiteľovi zodpovedajúca čestnej obchodnej praxi, alebo všeobecnej zásade dobrej viery uplatňovanej v jeho oblasti činnosti (bližšie rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 22CoCsp/50/2021 – 172 z 28. februára 2022).

48. Dôsledkom vyššie uvedeného je tak záver súdu, že v zmysle § 11 ods. 2 v spojení s § 7 zákona o spotrebiteľských úveroch žalobca pred poskytnutím úveru neposúdil ako veriteľ so zákonom vyžadovanou odbornou starostlivosťou bonitu klienta prostredníctvom preukázania jeho príjmov, výdavkov a rodinného stavu, teda pri uzatvorení zmluvy konal bez dostatočných a pravdivých údajov o sociálno-ekonomickej situácii spotrebiteľa. Uvedené zistenia preukazujú hrubé porušenie povinnosti žalobcu posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť klienta splácať poskytnutý úver. Vychádzajúc z uvedeného je preto potrebné považovať poskytnutý úver za bezúročný a bez poplatkov.

Opísané zistenia súčasne vedú súd k záveru, že žalobca nebol oprávnený tieto úvery predčasne (jednorázovo) zosplatiť, pretože pri posudzovaní schopnosti splácať spotrebiteľský úver žalovaným nežiadal dlžníka o preukázanie v tomto smere rozhodujúcich skutočností. Preto je aj predčasné zosplatenie spotrebiteľského úveru zo strany žalobcu absolútne neplatným právnym úkonom v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka pre rozpor so zákonom, konkrétne s poukazom na § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch. K platnému zosplateniu spotrebiteľského úveru nemohlo dôjsť aj preto, lebo žalobca nepreukázal doručenie takéhoto oznámenia žalovanému - ide pritom o jednostranný adresný hmotnoprávny úkon, v čase vykonania ktorého musia byť splnené hmotnoprávne podmienky.

49. Na základe vyššie uvedeného právneho posúdenia tak súd uzatvára, že žalobe bolo možné vyhovieť len v rozsahu rozdielu medzi do dňa vydania tohto rozhodnutia splatnou časťou istiny úveru (táto splatnosť bola dohodnutá priamo v zmluvných podmienkach zmluvy o spotrebiteľskom úvere obsahujúcej splátkový kalendár istiny, úrokov aj poplatkov za poistenie), t.j. v rozsahu sumy 1648,99 Eur a žalovaným uskutočnenými úhradami (175,- Eur). Žaloba je tak dôvodná pokiaľ ide o nárok na nezaplatenú istinu úveru, t.j. čo do sumy 1473,99 Eur a rovnako tak aj pokiaľ ide o žalobcom uplatnený nárok na úrok z omeškania vo výške 5,00% ročne z postupne rastúcej sumy nedoplatku splatnej istiny a to za obdobie od 11.11.2020 do 10.8.2023 (deň splatnosti poslednej splatnej splátky), ktorý súd prepočítal a ustálil na sumu 95,56 Eur. Rovnako žalobcovi patrí aj úrok z omeškania 5% ročne z celej priznanej sumy, t.j. zo sumy 1473,99 Eur od 11.8.2023 do zaplatenia. V tejto časti súd žalovaný nárok nepovažoval ani za premlčaný, preto aj s ohľadom na vyššie opísané dôvody uplatnenému nároku vyhovel.

50. V prevyšujúcej časti, t.j. čo do nesplatennej časti istiny, zmluvných úrokov, poplatkov a úroku z omeškania presahujúceho priznaný rozsah bola žaloba zamietnutá pre jej nedôvodnosť vychádzajúc z vyššie uvedených právnych záverov o bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru.

51. Súčasne súd považoval za dôvodné zamietnuť žalobou uplatnený nárok aj čo do nákladov spojených s uplatnením pohľadávky vo výške 254,98 Eur, a to z dôvodu, že úkon - predžalobná výzva z 30.9.2022 realizovaný za žalobcu má nepochybne formulárovú podobu, žalobca k nemu zjavne pristupoval v opakovaných prípadoch len transformáciou údajov z výpisu z bankového systému (tzv. „Aktuálny stav úveru ku dňu 30.9.2022). Dôvodom zamietnutia tejto časti nároku je tiež skutočnosť, že vynaloženie nákladov na tento úkon nebol žalobcom v konaní žiadnym spôsobom preukázaný, keďže k žalobe do vyhlásenia uznesenia o skončení dokazovania nebol z jeho strany predložený žiaden doklad preukazujúci vynaloženie týchto výdavkov žalobcom v uvedenom úkone označenému právnomu zástupcovi žalobcu. V tomto smere súd nepovažuje za postačujúci poukaz na ustanovenia § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka a vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov.

52. Týmto rozhodnutím sa konanie končí, preto súd rozhodol aj o nároku na náhradu trov konania. Vychádzal zo znenia ustanovenia § 255 ods. 1 C.s.p., podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Žalobca aj žalovaný boli v konaní čiastočne úspešní a čiastočne neúspešní. Za procesný úspech žalobcu súd považoval sumu 1473,99 Eur, čo zodpovedá 25% z pôvodne žalovaného nároku v sume 5845,96 Eur a žalovaný bol úspešný v rozsahu 75% z pôvodne žalovaného nároku. Po odrátaní úspechu žalobcu od úspechu žalovaného preto súd priznal žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 50 %.

53. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté podľa § 262 ods. 2 C.s.p. súdom prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku môže podať odvolanie strana, v ktorej neprospech bol rozsudok vydaný (§ 359 C.s.p.). Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na Okresnom súde Bardejov. Odvolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v uvedenej lehote podané na príslušnom odvolacom súde (§ 362 ods. 1, 2 C.s.p.).

V odvolaní popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 C.s.p.) je treba uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 C.s.p.).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 C.s.p.).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 C.s.p.). Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 C.s.p.). Odvolanie len proti odôvodneniu rozsudku nie je prípustné (§ 358 C.s.p.).

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie (§ 366 C.s.p.).

Ak podá ten, kto je na to oprávnený, včas odvolanie, nenadobúda rozhodnutie právoplatnosť, dokiaľ o odvolaní právoplatne nerozhodne odvolací súd. Ak sa rozhodlo o niekoľkých právach so samostatným skutkovým základom alebo ak sa rozhodnutie týka niekoľkých subjektov a ide o samostatné spoločstvo podľa § 76 a odvolanie sa výslovne vzťahuje len na niektoré práva alebo na niektoré subjekty, nie je právoplatnosť výroku, ktorý nie je napadnutý, odvolaním dotknutá. To neplatí, ak od rozhodnutia o napadnutom výroku závisí výrok, ktorý odvolaním nebol výslovne dotknutý, alebo ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu. Právoplatnosť ostatných výrokov nie je dotknutá ani vtedy, ak odvolanie smeruje len proti výroku o trovách konania, o príslušenstve pohľadávky, o jej splatnosti alebo o predbežnej vykonateľnosti (§ 367 C.s.p.).

Dokiaľ o odvolaní nebolo rozhodnuté, možno ho vziať späť. Ak odvolateľ vzal odvolanie späť, nemôže ho podať znova. Ak odvolateľ vezme odvolanie späť, právoplatnosť napadnutého rozhodnutia nastane, ako keby k podaniu odvolania nedošlo. Lehoty, ktoré majú plynúť od právoplatnosti napadnutého rozhodnutia, plynú v takom prípade od právoplatnosti uznesenia o zastavení odvolacieho konania. Ak sa odvolanie, o ktorom nebolo rozhodnuté, vzalo späť, odvolací súd odvolacie konanie zastaví. Ak sa odvolanie vzalo späť sčasti, použijú sa ustanovenia predchádzajúcich odsekov primerane (§ 369 C.s.p.).

Ak je žaloba vzatá späť po rozhodnutí súdu prvej inštancie, ale skôr, ako rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť, odvolací súd rozhodne o pripustení späťvzatia. Súd späťvzatie žaloby nepripustí, ak s tým protistrana z vážnych dôvodov nesúhlasí. Ak späťvzatie žaloby pripustí, odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvej inštancie a konanie zastaví. Ak je žaloba vzatá späť sčasti, použijú sa ustanovenia predchádzajúcich odsekov primerane (§ 370 C.s.p.).

Žalobu nemožno v odvolacom konaní meniť (§ 371 C.s.p.). V odvolacom konaní nemožno uplatniť práva voči žalobcovi vzájomnou žalobou (§ 372 C.s.p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov, ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.